

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.01.2013, sp. zn. 8 Tdo 1298/2012, ECLI:CZ:NS:2013:8.TDO.1298.2012.1

Číslo: 23/2014

Právní věta: Jestliže pachatel, který je v rámci plnění pracovních povinností odpovědný pouze za příjem a předání zásilek obsahujících peněžní prostředky, za jejich evidenci, za rychlé a plynulé odbavení vozidel je přivázejících a odvázejících apod., aniž by byl oprávněn disponovat s peněžními prostředky v nich obsaženými, v konkrétním případě otevře zásilky – kontejnery nacházející se v trezorové místnosti u poškozené obchodní společnosti, svého zaměstnavatele, a finanční prostředky zde uložené po přeložení do jím přinesených tašek vyveze z objektu, naplní znak „zmocnění se cizí věci“, neboť mu tyto věci nebyly svěřeny, tj. předány do jeho dispozice, a nedostaly se tak z faktické moci jejich vlastníka či jiné oprávněné osoby. Proto takové jednání při naplnění dalších znaků je trestným činem krádeže podle § 205 tr. zákoníku, a nikoli trestným činem zpronevěry podle § 206 tr. zákoníku (srov. rozhodnutí č. 28/2010 Sb. rozh. tr.).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 29.01.2013

Spisová značka: 8 Tdo 1298/2012

Číslo rozhodnutí: 23

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Krádež, Zpronevěra

Předpisy: § 205 tr. zákoníku
§ 206 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného M. Č. proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 4. 2012, sp. zn. 4 To 21/2012, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 48 T 10/2011.

Z o d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 10. 1. 2012, sp. zn. 48 T 10/2011, byl obviněný M. Č. uznán vinným zvláště závažným zločinem krádeže podle § 205 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku, kterého se podle popsanych skutkových zjištění dopustil společně s obviněným F. P. (stíhaným ve stejné věci jako uprchlý podle § 302 a násl. tr. ř.) tak, že dne 1. 12. 2007 v době od 7.00 hod. do 9.00 hod. v P. 3, Č. 1 v sídle společnosti G. C. S. (CZ) po předchozí vzájemné dohodě obou jmenovaných a společných přípravách na trestnou činnost spočívající v odcizení finančních prostředků ze

společnosti G. C. S. (CZ), obviněný F. P. v trezorové místnosti této společnosti, kde byl zaměstnán, odjistil pečeti kontejnerů, ve kterých byly uloženy finanční prostředky, tyto přeložil do jím přinesených tašek, které následně vložil do žlutého kovového kontejneru a kovové klece na kolečkách, kterou odvezl na nakládací rampu, poté otevřel vjezdová vrata do objektu společnosti a k nakládací rampě přijel obviněný M. Č. motorovým vozidlem obviněného F. P. tov. zn. VW T. šedobílé barvy a opatřeným logem společnosti G. C. S., do kterého pomocí vysokozdvizného vozíku obviněný F. P. naložil již připravený žlutý kontejner, tašky a pytle s finanční hotovostí, a poté se vrátil zpět na své pracoviště, kde setrval do konce pracovní doby v 19.00 hod., přičemž obviněný M. Č. uvedeným vozidlem s penězi odjel a následně zanechal toto prázdné vozidlo v P. 8, K. ul., přičemž tímto jednáním způsobili obvinění společnosti G. C. S., a. s., nyní G. C. S. (CZ), a. s., se sídlem Na K. 2257/9, P. 8, (dále jen „společnost G.“) škodu ve výši 540 891 700 Kč.

Za tento trestný čin byl obviněný M. Č. odsouzen podle § 205 odst. 5 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání devíti let, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 3 tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 70 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku mu byl uložen trest propadnutí konkrétně určeného počítače a podle § 70 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku finančních prostředků specifikovaných ve výroku tohoto rozsudku. Bylo rovněž rozhodnuto o vině a trestu obviněného F. P. Oběma jmenovaným obviněným byla podle § 228 odst. 1 tr. ř. uložena povinnost společně a nerozdílně uhradit škodu ve výši 458 114 492,87 Kč společnosti A. U. L., L., U. K., ve výši 918 650 Kč společnosti G. a ve výši 81 858 557,13 Kč společnosti Z. I. P. L. C., L., U. K., již podle § 229 odst. 2 tr. ř. se zbytkem nároku na náhradu škody odkázal na řízení ve věcech občanskoprávních.

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací usnesením ze dne 26. 4. 2012, sp. zn. 4 To 21/2012, podle § 258 odst. 1 písm. f), odst. 2 tr. ř. z podnětu odvolání, která proti tomuto rozsudku podali obvinění M. Č. a F. P., rozhodl tak, že zrušil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o náhradě škody ve vztahu ke společnostem A. U. L., L., U. K. a Z. I. P. L. C., L., U. K., a podle § 265 tr. ř. obě uvedené společnosti s jejich nároky na náhradu škody odkázal na řízení ve věcech občanskoprávních. Jinak ponechal rozsudek soudu prvního stupně nedotčen.

Proti tomuto rozsudku podal dovolání obviněný M. Č., který tak učinil prostřednictvím obhájců JUDr. J. T. a JUDr. F. P. u každého z nich samostatnými podáními opřenými o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. b), g), l) tr. ř.

V dovolání zpracovaném JUDr. J. T. obviněný ve vztahu k dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. b) tr. ř. uvedl, že již před odvolacím soudem vznesl námitku podjatosti předsedkyně senátu soudu prvního stupně spočívající v tom, že ještě před provedením některých důkazů vyjádřila svůj osobní názor na validitu důkazu. Jelikož v tomto případě šlo o apriorní názor na validitu navrhovaných důkazů ještě před tím, než byly provedeny, má za to, že uvedená soudkyně nebyla způsobilá v jeho trestní věci nestranně rozhodovat, což se projevilo i tím, že veškeré důkazy navrhované obhajobou zamítla. Na podporu svých argumentů odkázal na nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 2. 1999, sp. zn. [II. ÚS 475/99](#), jakož i na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 4 Tz 196/91, jimiž zdůraznil, že je při posuzování podjatosti soudce nutné posuzovat jeho schopnosti přistupovat k věci a k úkonům objektivně a že význam má i časová otázka vzniku konkrétních pochybností. Obviněný zmínil i význam nestrannosti soudce s ohledem na nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 1. 2005, sp. zn. [III. ÚS 441/04](#), podle něhož nestačí, že se soudce subjektivně necítí být podjatý ve vztahu k účastníkům či věci, ale i objektivně nahlíženo musí být vyloučeny oprávněné pochybnosti o jeho nestrannosti. Podle obviněného však odvolací soud, který námitku obviněného posuzoval, všechny rozhodné zásady pro hodnocení nestrannosti a nepodjatosti předsedkyně senátu v této věci nezvažoval. Pokud odvolací soud námitce obviněného nevyhověl a smířil se s tím, že pouze konstatoval nevhodnost chování předsedkyně senátu nalézacího soudu, pochybil.

K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze přiřadit všechny další výhrady, který

obviněný prostřednictvím jmenovaného obhájce vznesl. Především odvolacímu soudu vytkl, že se dostatečně nezabýval použitou právní kvalifikací a obviněného uznal vinným zločinem krádeže podle § 205 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku spáchaného ve spolupachatelství s obviněným F. P., ač se o takový trestný čin nemohlo jednat, protože obviněný F. P. byl zaměstnancem poškozené společnosti, v níž pracoval ve funkci pokladního a nesl odpovědnost za svěřené hodnoty. Mezi jeho povinnosti patřilo počítání, ukládání, výdej atd. finančních prostředků, o nichž vedl evidenci, do které jiní pracovníci i F. P. finanční prostředky přijímali a z níž je vydávali. Jedná se tak o typově shodnou situaci jako bývá obvyklá u podkladních v obchodě nebo u účetních či jiných administrativních pracovníků. Obviněný F. P. tedy měl předmětné finanční prostředky svěřeny a měl v rámci výkonu své pracovní pozice oprávnění s nimi bez omezení nakládat. Z uvedených důvodů se obviněný F. P. nemohl dopustit zločinu krádeže podle § 205 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku, ale zločinu zpronevěry ve smyslu § 206 tr. zákoníku, což však soudy neposuzovaly. Obviněný v této souvislosti poukázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 25. 5. 2009, sp. zn. [3 Tdo 115/2009](#), ze dne 30. 1. 2004, sp. zn. [11 Tdo 40/2004](#), a ze dne 28. 3. 1996, sp. zn. 2 Tzn 72/1995. S odkazem na své úvahy obviněný M. Č. nemohl být uznán vinným spolupachatelem tohoto trestného činu, ale toliko účastníkem, a to i se zřetelem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2003, sp. zn. [6 Tdo 1173/2003](#), vymezující, že u zpronevěry je okruh pachatelů omezen jen na osoby, jimž byla věc svěřena. Obviněný tím současně zdůraznil, že neměl být uznán vinným spolupachatelem (§ 22 tr. zákoníku), ale jen některou z forem účastenství (§ 24 tr. zákoníku), což pro něj má mimořádný význam, neboť účastenství je mírnější formou trestné součinnosti. Spolupachatelem neměl být uznán vinným i proto, že spolupachateli musí být prokázána účast na jednání, nepostačí jen pomoc, třeba jen výrazná, ale spolupachatel musí alespoň dílčím způsobem naplnit svým vlastním jednáním některý ze znaků skutkové podstaty. Podle obviněného však taková účast na činu hlavního pachatele nebyla v jeho případě ničím podložena, a to i s ohledem na závěr soudů o tom, kdy byl trestný čin krádeže dokonán, neboť za dokonání soudy považovaly až vyvezení peněz z objektu poškozené společnosti. Protože však soudy vycházely z toho, že mezi oběma obviněnými byla vzájemná dohoda o přípravě a jejich spolupráci, rovněž nesprávně dovodily, že obviněný F. P. dokonil trestný čin krádeže tím, že bankovky přeložil z kontejnerů do jiných obalů, byť nadále setrvaly v objektu. V tom případě jejich odvoz z místa činu lze hodnotit toliko jako pomoc i tehdy, pokud dovolatel řídil.

Dovolatel dále vytýkal, že soudy neprovedly dokazování v potřebném rozsahu ani provedené důkazy řádně nehodnotily, čímž porušily právo obviněného na spravedlivý proces.

V dovolání, jež bylo vypracováno obhájcem JUDr. F. P., obviněný namítal rovněž nedostatky v použité právní kvalifikaci. Stejně jako bylo namítáno v dovolání podaném JUDr. J. T., bylo obsahem i tohoto podání tvrzení dovolatele, že čin obviněného F. P. nevykazoval znaky trestného činu krádeže, ale že se jej tento hlavní pachatel dopustil za podmínek naplňujících znaky trestného činu zpronevěry. Dovolatel zde odkázal na podklady zajištěné v průběhu trestního řízení, z nichž vyplýval rozsah pracovních povinností spoluobviněného u poškozené společnosti, jež ve fotokopiích připojil jako přílohy označené č. 1 až 4, z nichž je podle něj patrné, že byla s obviněným F. P. sjednána dohoda o hmotné odpovědnosti a že podle popisu pracovní činnosti F. P. odpovídal za příjem a předání zásilek a že se aktivně podílel na hospodárném zacházení se svěřenými prostředky. Tímto dovolatel považoval za prokázané, že obviněný F. P. nesl na základě všech uzavřených smluv se svým zaměstnavatelem za svěřené prostředky odpovědnost a k práci s penězi byl také speciálně vyškolen. Obviněný též zdůraznil, že společnost G. přebírala hotovosti od svých klientů a jednala s nimi jakožto správce, přičemž svou činnost prováděla prostřednictvím svých zaměstnanců, tedy i prostřednictvím obviněného F. P. Na základě výsledků provedeného dokazování bylo možné učinit závěr, že F. P. byla jako jedinému pokladníkovi na trezoru svěřena hotovost, která se zde nacházela, a tento s ní měl stanoveným způsobem nakládat. Z těchto důvodů obviněný odmítl právní posouzení jemu za vinu kladeného jednání posouzeného jako spolupachatelství.

Obviněný dále zdůraznil, že učiněné právní závěry jsou v extrémním rozporu se skutkovými zjištěními, neboť v projednávané věci neexistuje žádný přímý důkaz, který by jeho vinu prokazoval, a není dán ani ucelený řetězec důkazů nepřímých.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26. 4. 2012, sp. zn. 4 To 21/2012, a jemu předcházející rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 1. 2012, sp. zn. 48 T 10/2011, a aby zrušil i další rozhodnutí na tato rozhodnutí obsahově navazující a poté přikázal Městskému soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, a to v jiném složení senátu.

K podanému dovolání se vyjádřil státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství, který po stručném shrnutí obsahu napadených rozhodnutí i dovolání obviněného toto shledal neopodstatněným. Skutkové závěry, k nimž dospěly soudy dříve činné ve věci, považoval za správné a důvody a postupy, na základě nichž je soudy zjistily, považoval nejen v odůvodnění napadených rozhodnutí za řádně rozvedené a upřesněné, ale i za dostatečně objasněné. Nepřisvědčil ani námitce, že jednání F. P. má být kvalifikováno jako zpronevěra podle § 206 tr. zákoníku a jeho vlastní jednání tím pádem jako pomoc podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku a nikoliv jako spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku. Ze spisového materiálu nevyplývá, že by předmětné finanční prostředky byly F. P. svěřeny ve smyslu § 206 tr. zákoníku. Skutečnost, že jmenovaný byl zaměstnancem poškozené společnosti, ještě nutně neznamená, že došlo k jejich svěření, a ani existence pracovního poměru ve spojení s dohodou o hmotné odpovědnosti bez dalšího neznamená existenci svěření konkrétních finančních prostředků. Jednání obviněného tak nelze jako účast na zpronevěře kvalifikovat, avšak nelze je hodnotit ani jako pomoc ke krádeži. Státní zástupce shledal právní kvalifikaci jednání obviněných jako zvlášť závažného zločinu krádeže podle § 205 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku spáchaného oběma obviněnými ve spolupachatelství zcela správnou. Naplněným státní zástupce shledal i subjektivní znak spolupachatelství, jelikož úmysl, resp. předchozí dohoda obviněného s F. P. vyplývá ze stupně promyšlenosti a připravenosti daný trestný čin spáchat. V této souvislosti nepřisvědčil ani tvrzení, že k dokonání krádeže došlo již přeložením bankovek z kontejnerů do jiných obalů, poněvadž tím se spoluobviněný F. P. bankovek ještě nezmocnil, neboť s nimi ještě nemohl volně a neomezeně nakládat. Podle správného závěru Vrchního soudu v Praze byla krádež v daném případě dokonána až vyvezením peněz z objektu poškozené společnosti. Státní zástupce se neztotožnil ani s námitkou dovolatele, že předsedkyně senátu nalézacího soudu rozhodovala, ačkoliv byla vyloučena, a k této výhradě konstatoval, že se s její obdobou již dostatečně vypořádal odvolací soud, na jehož usnesení a jeho odůvodnění odkázal. K dalším námitkám státní zástupce uvedl, že formálně deklarovanému dovolacímu důvodu obsahově neodpovídají, nýbrž jde jen o snahu dosáhnout zásadní změny skutkového základu soudních rozhodnutí, a proto k nim v dovolacím řízení nelze přihlížet, navíc za situace, kdy soudy nižších stupňů se s nimi dostatečně vypořádaly již v předchozím řízení. Protože nezjistil vady popisované v dovolání, navrhl ho podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítnout.

Nejvyšší soud jako soud dovolací nejprve shledal, že dovolání obviněného je přípustné, bylo podáno osobou oprávněnou, v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit. Dále zkoumal, zda uplatněné dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. b), g), l) tr. ř. lze považovat za důvody dovolání v těchto zákonných ustanoveních vymezené, neboť dovolání je možné podat pouze z důvodů taxativně stanovených v § 265b tr. ř., jejichž existence je zároveň podmínkou pro provedení přezkumu dovolacím soudem.

Nejvyšší soud posuzoval nejprve, vzhledem k jejímu případnému procesnímu dopadu na průběh dalšího řízení, námitku dovolání podřazenou pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. b) tr. ř. týkající se podjatosti předsedkyně senátu soudu prvního stupně. Podrobně vysvětlil, že již odvolací soud se vypořádal řádně se všemi důležitými souvislostmi i povahou vznesené námitky. Sám také neshledal ve věci nic, co by vedlo k závěru o vyloučení předsedkyně senátu soudu prvního stupně z

vykonávání úkonů v této trestní věci, a tudíž považoval výhradu dovolatele za neopodstatněnou.

Další dovolatelovy námitky byly v obou jeho podáních soustředěny k dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Patří mezi ně výhrady proti použité právní kvalifikaci s tím, že obviněný neměl být uznán vinným jako spolupachatel, ale jako účastník, a to nikoli na trestném činu krádeže, nýbrž zpronevěry. Součástí argumentace podřazené pod tento dovolací důvod jsou však i námitky proti rozsahu provedeného dokazování, jimiž obviněný vytýkal, že soudy neprovedly dokazování v potřebném rozsahu a při nedostatku usvědčujících důkazů nebylo možné opírat výrok o vině výhradně o vyhodnocení pachových stop. Celkově pak vytýkal porušení principů spravedlivého procesu.

Nejvyšší soud připomněl, že z právní úpravy dovolacího důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. plyne, že ve vztahu ke zjištěnému skutku je možné dovoláním vytýkat výlučně vady právní, tedy to, že skutek, jak byl soudem zjištěn, byl nesprávně právně kvalifikován jako trestný čin, ačkoli o trestný čin nejde nebo jde o jiný trestný čin, než kterým byl obviněný uznán vinným. Takto vymezené principy je nutné respektovat i v rámci dovolání obviněného M. Č., který kromě výhrady proti nesprávnému posouzení jeho činu jako zločinu krádeže podle § 205 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku spáchaného ve spolupachatelství, vznesl námitky, které mají povahu skutkových námitek, neboť brojí proti tomu, o jaké důkazy soudy opřely své závěry a k jakým skutkovým zjištěním na jejich základě došly. Jedná se tedy ve většině výhrad o námitky skutkové. Třebaže tyto námitky nezakládají žádný z důvodů dovolání podle § 265b tr. ř., dovolací soud podrobně vysvětlil, proč je pokládal za neopodstatněné. Konstatoval, že soudy obou stupňů věnovaly rozsahu provedeného dokazování i tomu, co jednotlivým důkazním prostředkům obviněný vytýkal, náležitou pozornost a s velkou pečlivostí zkoumaly, hodnotily a prověřovaly vše, co obviněný v jednotlivých fázích trestního řízení vytýkal či namítal.

Obviněný považoval právní posouzení jemu za vinu kladeného činu za nesprávné proto, že jej nebylo možné posoudit jako spolupachatele zločinu krádeže podle § 23 k § 205 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku, ale domáhal se právního posouzení svého jednání jako účastenství (§ 24 tr. zákoníku) na trestném činu zpronevěry (§ 206 tr. zákoníku), protože spoluobviněný F. P., jenž je hlavním pachatelem, čin kladený mu za vinu spáchal tím, že si присвоjil peněžní prostředky, které měl poškozenou společností G. v souvislosti s výkonem jeho povolání a jeho pracovním zařazením svěřeny. Obviněný F. P. proto podle obviněného spáchal trestný čin zpronevěry (§ 206 tr. zákoníku), a nikoli krádeže, jak mu je v napadených rozhodnutích rovněž kladeno za vinu.

Nejvyšší soud k takto uplatněné námitce považuje nejprve za nutné zdůraznit, že obviněný se změny právní kvalifikace touto argumentací zaměřenou na nesprávnost právního posouzení jednání obviněného F. P. domáhá až v rámci tohoto mimořádného opravného prostředku. V odvolání totiž požadoval jen to, aby jeho účast na činu tohoto spolupachatele byla posouzena jako účastenství, s čímž se odvolací soud neztotožnil, jak vysvětlil na straně 69 odůvodnění svého rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že nebyla nikým až do právní moci rozhodnutí obou soudů právní kvalifikace krádeže u žádného ze spolupachatelů zpochybňována, ani soudy obou stupňů, které se soustředily především na výhrady obviněného zaměřené proti provedení a hodnocení důkazů, nevěnovaly právní kvalifikaci z hlediska nyní v dovolání uplatněných výhrad pozornost, ale jen stručně konstatovaly opodstatněnost zločinu krádeže podle § 205 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku. Z těchto důvodů nelze v odůvodnění napadených rozhodnutí k námitce vznesené až v dovolání najít potřebná odůvodnění, což však vzhledem k tomu, že jde o otázku právní, nebrání Nejvyššímu soudu, aby potřebné úvahy sám vysvětlil. Je totiž nutné přisvědčit dovolateli, že v obecné rovině platí, že pachatel, který si na základě předchozí dohody přisvojuje cizí věci společně s osobou, již byly svěřeny, se těchto věcí nezmocňuje ve smyslu § 205 odst. 1 tr. zákoníku o trestném činu krádeže, ale účastní se na přisvojení svěřené věci, tedy na jednání, jež má povahu zpronevěry podle § 206 odst. 1 tr. zákoníku. Nejde však o spolupachatelství na tomto trestném činu, ale o některou z forem

účastenství podle § 24 odst. 1 tr. zák. (srov. rozhodnutí č. 26/1995 Sb. rozh. tr.). Proto je v dané věci významné, zda s finančními prostředky, jež obviněný F. P. naložil do připraveného transportéru, nakládal v rámci svěřeni těchto finančních prostředků jeho zaměstnavatelem, anebo zda k takovému jejich svěřeni nedošlo, což má význam pro odlišení zločinu krádeže a zločinu zpronevěry.

Podle § 205 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku se zločinu krádeže dopustí ten, kdo si присvojí cizí věc tím, že se jí zmocní a způsobí tím škodu velkého rozsahu.

Zločinu zpronevěry se podle § 206 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku dopustí ten, kdo si присvojí cizí věc nebo jinou majetkovou hodnotu, která mu byla svěřena, a způsobí tak na cizím majetku škodu velkého rozsahu.

Pro odlišení těchto dvou trestných činů je potřeba uvést, že přestože u každého z nich je znakem cizí věc, jsou u nich různé okolnosti, za nichž se pachatel věci zmocní. U krádeže (§ 205 odst. 1 tr. zákoníku) se pachatel věci „zmocňuje“, tzn. že ji odejme z dispozice vlastníka, oprávněného držitele nebo i faktického držitele, a tím si zjedná možnost s věcí trvale nakládat podle své vůle. U trestného činu zpronevěry (§ 206 odst. 1 tr. zákoníku) se pachatel věci tímto způsobem nezmocňuje, ale má ji už před tím, než si ji присvojí, ve své moci, neboť mu byla „svěřena jinou osobou“ (nemusí jít o vlastníka věci) k tomu, aby s touto věcí (nebo s jinou majetkovou hodnotou) nakládal určitým způsobem, tzn. je mu na základě svěřeni umožněno, aby určitým způsobem s věcí nakládal, zásadně jen v tom rozsahu, jak bylo vymezeno v rámci svěřeni.

Věc nebo jiná majetková hodnota je pachateli svěřena, jestliže je mu odevzdána do jeho vlastní faktické moci (do drženi nebo jiné obdobné dispozice) zpravidla s tím, aby s ní určitým způsobem nakládal. Ten, kdo ji pachateli svěřil, nemusí být jejím vlastníkem (viz rozhodnutí č. 67/1954 Sb. rozh. tr.), a nemusí ani s pachatelem uzavřít písemnou smlouvu (v oblasti pracovních vztahů není nutná dohoda o odpovědnosti za schodek), ale postačí její faktické předání (srov. rozhodnutí č. 52/1996 Sb. rozh. tr.).

Pro posouzení toho, zda jde o svěřeni věci nebo jiné majetkové hodnoty (v tomto projednávaném případě se jedná o finanční prostředky), je významné zejména to, jak byla stanovena faktická dispozice s takovými věcmi, neboť ne každé nakládání s prostředky (věcmi), ke kterým má pachatel přístup, lze považovat za jejich svěřeni ve smyslu § 206 tr. zákoníku. O svěřeni v tomto smyslu jde jen tehdy, když jsou takové prostředky svěřeny do faktické moci jejich držitele tak, aby s nimi nakládal v souladu s jejich svěřením. O takový případ jde proto podle ustálené judikatury Nejvyššího soudu např. za situace, jestliže pachatel převezme tržbu restaurační provozovny od zaměstnance této provozovny s tím, že ji odevzdá na poštu, ale ponechá si ji. Tehdy naplňuje znaky trestného činu zpronevěry podle § 206 tr. zákoníku, a nikoli trestného činu krádeže podle § 205 tr. zákoníku (srov. rozhodnutí č. 52/1996 Sb. rozh. tr.), protože tržbu převzal za tím účelem, aby ji odevzdal na poštu. Ve chvíli, kdy mu tržba byla předána, ji převzal fyzicky do své dispozice, a tím ten, kdo mu ji předal, přestal mít nad touto tržbou vlastní moc a možnost s ní disponovat. V momentě, kdy tato dispozice přešla na pachatele, to byl již pouze on, kdo s tržbou mohl nakládat. Proto, když si ji ponechal, tak ji zpronevěřil (jednal v rozporu s účelem, pro který mu byla svěřena) a nemůže se jednat o krádež. O obdobný případ se jedná, pokud pachatel převezme od dárce věc s pokynem předat ji obdarovanému, avšak pachatel tak neučiní a tuto věc si ponechá (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 5. 2003, sp. zn. [5 Tdo 536/2003](#), uveřejněné v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu, svazek 26, pod č. T 618.), neboť i zde pachatel uvedený dar převzal do své plné dispozice, čímž obdarovatel nad tímto darem již neměl žádnou moc.

Naproti tomu o svěřeni se např. nejedná tehdy, jestliže pachatel byl na základě smlouvy (např. smlouvy o zajištění ostrahy a ochrany majetku) zavázán pouze strážit cizí věci před odcizením, poškozením nebo zničením, neboť mu tyto věci nebyly svěřeny, tj. předány do jeho dispozice, a

nedostaly se tak z faktické moci jejich vlastníka či jiné oprávněné osoby. Proto jednání pachatele, který si neoprávněně присвоjí takové střežené věci tím, že se jich zmocní, nevykazuje zákonné znaky skutkové podstaty trestného činu zpronevěry podle § 206 odst. 1 tr. zákoníku, ale za splnění dalších podmínek půjde o trestný čin krádeže podle § 205 odst. 1 tr. zákoníku (srov. rozhodnutí č. 28/2010 Sb. rozh. tr.). V tomto případě jde o situaci, kdy strážce věcí je sice v roli osoby, která měla přístup k věcem z důvodu zajištění ostrahy a ochrany majetku, neboť byla povinna chránit a opatrovat uvedené věci (objekt, předměty v muzeu, zboží v obchodě, apod.), avšak tyto střežené předměty zůstávaly i po dobu, co pachatel vůči nim vykonával tyto své povinnosti, stále v dispozici jejich vlastníka nebo oprávněného držitele. Šlo totiž jen o jejich ochranu spočívající ve střežení, zda je na místě, kde jsou, někdo neohrožuje.

S ohledem na takto vyjádřené rozdíly mezi krádeží a zpronevěrou, je nutné vykládat i pojem „svěření cizí věci“, usuzovat z těchto hledisek na něj i ze zjištěných okolností v projednávaném případě ohledně obviněného F. P. Rozhodné pro posouzení, o který ze srovnávaných trestných činů se jednalo, je faktický způsob nakládání tohoto spoluobviněného s finančními prostředky v prostorách společnosti G., u níž byl zaměstnancem. Podle skutkového stavu obviněný F. P. ve společnosti G. pracoval v trezorové místnosti této společnosti a čin spáchal tak, že „odjistil pečete kontejnerů, ve kterých byly uloženy finanční prostředky, tyto přeložil do jím přinesených tašek, které následně vložil do žlutého kovového kontejneru a kovové klece na kolečkách, kterou odvezl na nakládací rampu, poté otevřel vjezdová vrata do objektu společnosti a k nakládací rampě přijel obviněný M. Č. motorovým vozidlem, do něhož obviněný F. P. naložil již připravený žlutý kontejner, tašky a pytle s finanční hotovostí, a poté se vrátil zpět na své pracoviště, kde setrval do konce pracovní doby“, přičemž obviněný M. Č. uvedeným vozidlem s penězi odjel. Z těchto skutkových zjištění nevyplývá žádná skutečnost, z níž by bylo možné dovodit, že tyto konkrétní uvedené prostředky uložené v kontejnerech byly předány do dispozice obviněného F. P. tak, aby s nimi již určitým způsobem nakládal.

Z obsahu připojeného spisu (č. l. 3543 až 3554) se podává, že na základě pracovní smlouvy byl obviněný F. P. ve společnosti G. nejprve zařazen do funkce pokladního, od 1. 10. 2007 byl ve funkci pokladního-trezoru. Dne 15. 8. 2007 s ním byla uzavřena podle § 252 zák. práce dohoda o odpovědnosti za svěřené hodnoty. Tato se týkala hodnot svěřených zaměstnanci během manipulace s ceninami a listovními zásilkami a za hotovost svěřenou zaměstnanci ke zpracování a přepočítání. Pracovní činnost obviněného F. P. jako pokladního-trezoru spočívala podle jejího popisu (č. l. 3554) v tom, že zodpovídal za příjem a předání zásilek, za rychlé a plynulé odbavení vozidel přivážejících a odvázejících zásilky, za evidenci přijatých zásilek, za plynulé a řádné předání zásilek ke zpracování, za evidenci a včasné odesílání obalů ČNB, za kompletaci zásilek určených k doručení, za informování operačního střediska o zkompletování zásilek určených pro ČNB, odpovídal za zpracování průvodních dokladů k jednotlivým zásilkám a dále za dodržování bezpečnostních pravidel. Z uvedeného obsahu pracovní náplně obviněného je patrné, že nezahrnovala žádnou činnost, při níž by byl obviněný oprávněn nakládat s finančními prostředky, tj. přímo s finanční hotovostí. Podle popisu práce, kterou obviněný F. P. vykonával, se jím prováděné činnosti týkaly nakládání se zásilkami a evidence obalů, event. dokladů k nim. To má podstatný význam pro posouzení, zda mu byly svěřeny finanční prostředky, neboť popis práce o takové činnosti nic neuvádí. To koresponduje se sdělením Z. P., ředitele společnosti G. a předsedy jejího představenstva, který shodně popsal pracovní náplň obviněného F. P. Konkrétní výkon činností tohoto spoluobviněného popsal v přípravném řízení (č. l. 340) a doplnil při hlavním líčení (č. l. 1978 až 1984 spisu). Zde uvedl, že role jmenovaného byla „pouze zajistit pracoviště v případě, kdyby byla nějaká mimořádná zásilka, tak ji přijmout, nebo vydat jednotlivé obaly“. Hotovost obviněný nepřebíral a „nepracoval s hotovostí jako takovou“. Dále tento svědek zdůraznil, že obviněný F. P. neměl za úkol hotovost přepočítávat. Rovněž vysvětlil, že se se zásilkou manipuluje jako s uzavřeným obalem, který je zapečetěný.

Z takto popsané pracovní činnosti obviněného F. P. je zřejmé, že i když byl zaměstnancem společnosti G. a byl v pozici pokladníka trezoru, jeho pracovní úkoly byly omezeny na přejímání a přebírání zásilek, tj. uzavřených obalů, v nichž se sice finanční prostředky nacházely, avšak obviněný neměl za úkol s těmito jako s penězi jakkoli disponovat a nebyl oprávněn ani tyto přepočítávat. Jeho povinnosti se tedy týkaly jen uvedených zásilek jako takových (tj. břemen), a to navíc pouze v prostoru tzv. trezoru, kde byly peněžní prostředky jinými pracovníky v pracovních dnech kontrolovány a přepočítávány a připravovány pro další distribuci. Obviněný však takovou osobou, která by přímo kontrolovala a přepočítávala peněžní prostředky, nebyl.

Jeho pracovní povinnosti jej neopravňovaly k tomu, aby jakkoli s těmi finančními prostředky, které posléze z objektu společnosti vyvezl, manipuloval. Nelze totiž přehlédnout, že k trestnému činu došlo o víkend, kdy na pracovišti nebyli ani ti pracovníci, kteří jinak prostředky přepočítávali. Obviněný proto neměl jakkoli s uvedenými konkrétními finančními prostředky žádným způsobem nakládat ani manipulovat, a to ani v rámci předmětného pracoviště. To byl také důvod, proč překryl výhled dozorcí službě navršením krabic tak, aby jeho trestná činnost nemohla být pozorována. Ze všech těchto skutečností plyne, že uvedené prostředky obviněnému F. P. nebyly svěřeny.

Je však nutné poznamenat, že i pro toho pracovníka, který v rámci své pracovní činnosti v uzavřené místnosti pouze přepočítává hotovost, platí, že tato, i když je buď přepočítaná či jinak urovnaná, naskládána, nabalíčkována apod., je stále v moci společnosti G., nikoliv v moci tohoto pracovníka, jenž s ní manipuluje výhradně v rámci dispozice osoby, která mu takovou činnost umožnila.

Ze všech uvedených úvah lze shrnout, že pachatel, kterému je v rámci plnění pracovních povinností umožněno nakládat s finančními prostředky, tak, že je oprávněn a zavázán pouze za příjem a předání zásilek, za rychlé a plynulé odbavení vozidel přivázejících a odvázejících zásilky, za evidenci přijatých zásilek, apod., nemá na základě těchto svých pracovních oprávnění uvedené konkrétní prostředky svěřeny ve smyslu svěřeni podle § 206 tr. zákoníku. Proto, pokud pachatel rozpečetí tyto zásilky a finanční prostředky v nich uložené vyveze z objektu, naplní znak „zmocnění se cizí věci“ ve smyslu § 205 tr. zákoníku, neboť mu tyto věci nebyly svěřeny, tj. předány do jeho dispozice, a nedostaly se tak z faktické moci jejich vlastníka či jiné oprávněné osoby. Proto takové jednání je při naplnění dalších znaků krádeží podle § 205 odst. 1 tr. zákoníku a nikoli zpronevěrou podle § 206 tr. zákoníku (srov. rozhodnutí č. 28/2010 Sb. rozh. tr.).

V duchu této právní úvahy učiněné na základě a v souladu s provedeným dokazováním soudy obou stupňů Nejvyšší soud shledal, že pokud se obviněný F. P. zmocnil ve skutkovém zjištění popsaných finančních prostředků, učinil tak zcela mimo své povinnosti i pracovní náplň, jen na základě zneužití poznatků ze znalosti prostředí a podmínek, které v trezorové místnosti, do níž měl v rámci plnění svých pracovních povinností přístup, probíhaly.

Z rozvedených závěrů a na podkladě získaných poznatků plyne, že obviněnému F. P. nebyly konkrétní odcizené finanční prostředky svěřeny společností G. k nakládání s nimi. Neměl je proto v žádném směru předány do své moci ve smyslu shora podaného výkladu znaku, „přisvojení cizí věci, která mu byla svěřena“, jak zákon u trestného činu zpronevěry podle § 206 tr. zákoníku předpokládá. Není tedy pochyb o tom, že se zmocnil cizí věci v souladu se znaky skutkové podstaty trestného činu krádeže podle § 205 odst. 1 tr. zákoníku, jak zcela správně shledaly soudy obou stupňů.

Při tomto závěru, jímž byla vyloučena námitka obviněného M. Č., že obviněný F. P. spáchal zločin krádeže a on měl být uznán vinným činem, který je mu kladen za vinu, za účastenství ve formě pomoci podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku k § 205 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku, je nutné se vypořádat i s tím, že tento dovolatel odmítá, aby byl jeho čin posouzen jako spolupachatelství na zločinu krádeže podle § 23 tr. zákoníku k § 205 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku, ale že mělo v něm být shledáno účastenství ve formě pomoci podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku k zločinu

krádeže podle § 205 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku.

K této výhradě je vhodné jen připomenout, že byl-li trestný čin spáchán společným jednáním dvou nebo více osob, odpovídá každá z nich, jako by trestný čin spáchala sama (§ 23 tr. zákoníku). Spolupachatelství předpokládá spáchání trestného činu společným jednáním a úmysl k tomu směřující. O společné jednání jde tehdy, jestliže každý ze spolupachatelů naplnil svým jednáním všechny znaky skutkové podstaty trestného činu, nebo jestliže každý ze spolupachatelů svým jednáním uskutečnil jen některý ze znaků skutkové podstaty trestného činu, jež je pak naplněna jen souhrnem těchto jednání, anebo jestliže jednání každého ze spolupachatelů je aspoň článkem řetězu, přičemž jednotlivé činnosti – články řetězu – směřují k přímému vykonání trestného činu a jen ve svém celku tvoří jeho skutkovou podstatu a působí současně (srov. rozhodnutí č. 36/1973 a č. 15/1967 Sb. rozh. tr.). K naplnění pojmu spolupachatelství není třeba, aby se všichni spolupachatelé zúčastnili na trestné činnosti stejnou měrou. Stačí i částečné přispění, třeba i v podřízené roli, jen když je vedeno stejným úmyslem jako činnost ostatních pachatelů, a je tak objektivně i subjektivně složkou děje tvořícího ve svém celku trestné jednání (viz např. rozhodnutí č. 18/1994 Sb. rozh. tr.).

S těmito obecnými právními pravidly plně korespondují i závěry, které učinil v projednávané věci zejména odvolací soud, jenž ke shodné námitce obviněného M. Č. na straně 69 rozvedl, že „důkaz identifikací pachových stop usvědčil i obžalovaného Č. z přímé účasti na činu, spočívající v odvezení peněz z objektu poškozené společnosti G.“ a dále že „okamžikem dokonání trestného činu krádeže byl v daném případě okamžik vyvezení peněz vozidlem VW T. z objektu poškozené společnosti G. a právní posouzení obžalovaného Č. jako spolupachatele tomu odpovídá“.

Nejvyšší soud nad rámec uvedeného považuje za vhodné též doplnit, že povahu činu, kterého se obviněný dopustil, je nutné posuzovat při zohlednění všech souvislostí, jak byly ve věci zjištěny, a to i se zřetelem na výše rozvedené právní úvahy vylučující svěření věci obviněnému, zejména s přihlédnutím k tomu, že tyto konkrétní prostředky byly stále v moci společnosti G. Pro posouzení, zda jde o spolupachatelství nebo o jinou formu součinnosti, je určující, jakou měrou se spolupachatel účastnil naplňování jednotlivých znaků předmětné skutkové podstaty, jak významná byla jeho role ve vztahu k výslednému cíli, jež spolupachatelé společně zamýšleli a prováděli. V projednávané věci lze, nejenom ze skutkových zjištění, ale i z dalších ve věci učiněných skutkových závěrů, jak je soudy ve vztahu ke skutkovým otázkám objasnily v průběhu provedení dokazování, roli obviněného M. Č. dostatečně jasně vysledovat a právně posoudit. Jeho role nespočívala pouze v tom, že odvezl připraveným a zajištěným transportérem podle přesně předem zosnovaného a postupně realizovaného plánu finanční prostředky dne 1. 12. 2007 ze společnosti G., ale působil i při zpracování předchozích fází s F. P. stanoveného programu, a byl jeho významnou a podstatnou součástí, jíž přispěl na docílení toho, aby peníze byly ze společnosti G. odcizeny tím, že byly připraveným a jím řízením vozidlem vyvezeny.

Ze všech těchto důvodů soudy obou stupňů zcela správně na základě všech zákonem stanovených pravidel, ale rovněž i plně v souladu s výsledky provedení dokazování, učinily závěr o vině obviněného M. Č. jako spolupachatele podle § 23 tr. zákoníku zločinu krádeže podle § 205 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku.

Dovolání obviněného podané s odkazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Nejvyšší soud, s ohledem na všechny výše rozvedené úvahy a závěry a při ztotožnění se i s argumenty uvedenými v odůvodnění napadených rozhodnutí, považuje za neopodstatněné. Logickým důsledkem tohoto závěru je konstatování, že ze stejných důvodů je neopodstatněné i dovolání podané s odkazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř.

Nejvyšší soud shledal, že napadené rozhodnutí netrpí vytýkanými vadami, a proto dovolání obviněného M. Č. jako zjevně neopodstatněné podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl.